

sklonem k jednostrannému zdůrazňování subjektivní stránky trestného činu přispívali k stírání přesných hranic trestní odpovědnosti, což mohlo usnadnit porušování buržoazní zákonnosti a třídní libovůle. Déle žijící Miřička, který poněkud přehlížel politické důsledky trestního práva,⁷⁾ a uvažoval často o jeho problémech mimo čas a prostor, octl se tu jistě nechtěně v povážlivém sousedství nauk nepochybně velmi reakčních.

Solnař

Právnohistorická konferencia v Krakove o dejinách trestného práva v strednej Európe

Podľa vzoru konferencií československých a maďarských právnych historikov, ktoré majú už svoju tradíciu poldruha desaťročia, zvolali poľskí právni historici na 15.-19. októbra 1973 do Krakova konferenciu o dejinách trestného práva v strednej Európe. Malo to byť sčasti aj na oplátku za účasť poľských právnych historikov na vyššie spomenutých konferenciách v Československu a Maďarsku. Stretlo sa vyše 80 bádateľov hlavne zo socialistických krajín Európy, najviac z Maďarska a Rumunska. Tematika konferencie bola veľmi široká a preto nebolo ľahké uviesť do súladu nahlásené referáty do príbuzných skupín. No pozorný účastník si mohol z konferencie odnieť pestrý obraz, ktorého vecný rozptyl siahal od všeobecných otázok trestného práva až po špecializované odbory tohto práva, ako napr. finančné trestné právo. Územne išlo o referáty, ktoré sa týkali nielen krajín strednej Európy, ale aj Francúzska, ba až Grécka. Časove bola pokrytá doba začínajúca stredovekom a končiacia 20. storočím.

Z účastníkov, ktorí prišli z Československa, predniesli referáty dvaja. Veľkú a zaslúženú pozornosť vzbudil triedne zdôvodnený referát o forme trestov v českej stavovskej spoločnosti 15.-16. stor. (doc. Malý, Praha). Druhý bol referát o národnostnom poburovaní ako trestnom čine v Uhorsku pred r. 1918 (doc. Karpat, Bratislava). Dejín štátu a práva na území Československa sa okrem toho týkali referáty maďarských účastníkov, ako: trestnoprávna ochrana ľudských a občianskych práv v Uhorsku v reformnom období (prof. Csizmadia, Pécs), trestnoprávna ochrana poslancových mandátov v uhorskom parlamente (Pecze, Budapešť), finančné delikty v Uhorsku za dualizmu (Szita, Pécs), volun-

⁷⁾ To mu vytýkal již J. K a l l a b v kritice spisu "Delikty tiskové", v Právniku 1908, s. 381-2.

tarizmus a humanizmus v trestnoprávných reformách Jozefa II. (Hajdu, Budapešť), mučenie v trestnom procese v Uhorsku (doc. Degré, Zalaegerszeg), návrhy na zriadenie porôt v Uhorsku v reformnom období (prof. Kovács, Budapešť), porotné konanie pre tlačové delikty v Uhorsku po vyrovnaní (Mathé, Budapešť). Zväčša špeciálne miestnu a na príslušnú krajinu sústredenú tematiku obsahovali príspevky účastníkov z Poľska, NDR, Rumunska a Bulharska.

Celkový bohatý prínos konferencie k výskumu dejín štátu a práva ukázal, aká podnetná je vyššie spomenutá iniciatíva československých a maďarských právnych historikov, keď vedela dať podnet na medzinárodné stretnutie bádateľov v takom meradle, ako sa uskutočnilo touto konferenciou v Krakove.

Karpat

Právnohistorická konferencia v Rakúsku o kodifikáciách občianskeho práva v strednej Európe

Na tradičných konferenciách, ktoré usporiadali v poslednom poldruhu desaťročí československí a maďarskí právni historici, sa zúčastňovali aj hostia z Rakúska. Podnietení priaznivými výsledkami uvedených konferencií zvolali právni historici viedenskej Právnickej fakulty do mesta Krems 21.-24. apríla 1974 konferenciu o kodifikáciách občianskeho práva v strednej Európe, najmä o význame rakúskeho Všeobecného zákonníka občianskeho. Počtom aj aktívnou účasťou prevažovali na tejto konferencii právni historici ze socialistických krajín Európy. Zaoberali sa ekonomickými a triednymi podmienkami kodifikácií v období buržoázneho spoločenského zriadenia a vyzdvihli zásadné zmeny, ktoré preto privodilo socialistické zákonodarstvo.

Traja účastníci, ktorí prišli z Československa, sa všetci aktívne zapojili do práce konferencie. Doc. Hubenák (SAV, Bratislava) predniesol referát o kodifikácii manželského práva v Uhorsku koncom 19. stor. Skúmal jej vznik, pomer k rakúskemu právu a obsah tzv. manželskej novely z r. 1918 v buržoáznom Československu, ktorá bola ovplyvnená opäť rakúskym právom a napokon nahradená r. 1950 novým socialistickým rodinným právom. Doc. Bianchi (SAV, Bratislava) referoval o úprave pracovnej zmluvy v období buržoázneho Československa a vplyve rakúskeho práva na túto úpravu, nahradenú potom tiež socialistickým právom. Doc. Karpat (SAV, Bratislava) poukázal v krátkom referáte na zásadnú neúspešnosť kodifikačných pokusov v dejinách Uhorska a na spoločenské pozadie tohto javu.